

Preek ds. T.J. Keegstra – H.C. Zondag 36

Ps. 113: 1, 2,

Ps. 111: 1, 2

Ps. 54: 1, 2, 3

Ps. 145: 1, 2

Ps. 150: 1, 2

Lezen: Ex. 5: 22 - 6: 12

Tekst: H.C. Zondag 36

Broeders en zusters in de Here Jezus Christus,

Vader laat ons Zijn Naam niet op het spel zetten en daarom moeten we zuinig zijn op Zijn naam. U begrijpt dat. Zelf bent u ook zuinig op uw naam. Niemand moet daar aan komen. Dan voelt u zich geraakt. Want u bent uw naam. Zo is ook Gods naam niet een klank. Een seintje uit de hemel. Een boodschap over God. Hij is het Zelf. Hij is Zijn naam. Daarom zegt de Bijbel ook dat we mogen geloven in Zijn naam. Die uitdrukking geldt alleen voor de HERE. We mogen alleen geloven in Hem. En in Zijn naam. Want Hij is die naam.

Maar dan mag Hij toch verwachten dat we zuinig zijn op die naam! Wat heeft Hij die niet heerlijk gemaakt voor ons! Zelfs zijn eigen Zoon deed Hij mens worden. Geweldig was dat! Via Bethlehem zijn voor ons de poorten open gegaan van het eeuwige feest!

Daarom zet ook dit gebod de feeststemming niet een domper op. Het wordt je juist een feest om ook in dit opzicht Vader blij te maken!

Ik spreek u over het volgende thema: Vader verwacht dat we zuinig zijn op zijn naam.

Dat spreekt ons van:

1. Verbondsgenade
2. Verbondsverwachting
3. Verbondsdreiging

1. "Gij zult de naam van de HERE, uw God, niet ijdel gebruiken." Dat is opdracht en tegelijk evangelie. Het zegt dat de HERE nog altijd wil omgaan met ons. Zelfs terwijl wij zijn naam gebrutaliseerd hebben, wil Hij nog onze God zijn! Onze Bondsgod. Hij en wij horen bij elkaar. En dat betekent vrede en leven voor ons. Vrede op aarde voor de mensen van zijn welbehagen.

Is dat geen wonder? In Adam hebben we het goed verknoeid. Hoe rijk had de HERE Zich niet geopenbaard. Als de Schepper van hemel en aarde. De God van mensen en engelen. Van het vee op 1000 bergen. En van al wat er leeft op het land, in de zee en in de lucht. God gaf zijn schepping niet over aan willekeur, Hij bleef haar koesteren. Ze mocht fonkelen en stralen in de glans van haar Schepper en God. En Adam kreeg zelfs een toppositie. Gods beeld mocht hij zijn. Zijn vertegenwoordiger op aarde. Aan wie alles ter beschikking stond. Maar die ook Vaders naam hoog moest houden. Hij moest zo functioneren dat God een goede naam bij zijn schepselen hield.

De paradijszonde was ook schending van dit derde gebod. Toen Adam zondigde, brutaliseerde Hij de naam van God. Hij tartte de HERE in zijn koningseer. De paradijsvloek laat zien hoe God toen opkwam voor zijn naam. Ze was niet meer een zegen voor de wereld maar een ontzetting, een schrik, een vloek.

Is dit gebod dan niet evangelie? Ondanks onze brutaliteit blijft de HERE ons vragen zijn naam te eerbiedigen. Dit laat zien dat Hij nog verder wil met ons. Ondanks zijn vloek wil Hij nog onze God zijn. Hij houdt de weg open naar het gemeenschapsfeest. Ja, Hij baant ook die weg!

Let maar op dat: HERE. U weet wat die naam betekent. Dat Hij actief is voor zijn volk. In zijn verbond actief. Zo staat dat in Ex. 6: "Zeg tot de Israëlieten: Ik ben de HERE.

Ik zal u onder de dwangarbeid van de Egyptenaren uitleiden, u redden van hun slavernij en u verlossen door een uitgestrekte arm en onder zware gerichten. Ik zal Mij u tot een

volk aannemen en Ik zal u tot een God zijn. Opdat gij weet dat Ik, de HERE, uw God, het ben die u onder de dwangarbeid van de Egyptenaren uitleid. En Ik zal u brengen naar het land waarvan Ik gezworen heb het aan Abraham, Izaäk en Jakob te zullen geven tot een bezitting. Ik ben de HERE."

De naam HERE is inherent aan, samengaand met, de verlossing uit Egypte. Als de Israëlieten in hun goede dagen dit gebod hoorden, overkwam hun dit daarom niet als een zweepslag maar als een wonder. Deze HERE had door zijn wonderen hen van de zweepslagen verlost! En meteen wisten ze weer: Hier spreekt Hij die als de Actieve altijd klaar staat voor ons. Hij heeft dat tegen Mozes gezegd: "Dat is mijn naam voor eeuwig." We kunnen op Hem rekenen! Zijn naam staat daar garant voor: HERE, Ik ben die Ik ben. Zo kunnen ook wij bij dit gebod elkaar vertroosten, broeders en zusters, jongens en meisjes. Wat Israël beleefde was veel. Maar wij hebben meer: Bethlehem en Pasen en Pinksteren! We mogen zingen van vrede op aarde voor de mensen van het welbehagen. Wat geen oog heeft gezien en geen oor gehoord en in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God bereid voor wie Hem liefhebben. Door zijn eigen Zoon! We kunnen bij dit gebod het verlossingslied zingen van 1 Tim. 1:

"Buiten twijfel, groot is het geheim van de godsvrucht: Die zich heeft geopenbaard in het vlees (Kerst), is gerechtvaardigd door de Geest (Pasen), is verschenen aan de engelen (hemelvaart), is verkondigd aan de heidenen, geloofd in de wereld, (sinds Pinksteren), opgenomen in heerlijkheid."

Zo is de HERE de 'Ik ben die Ik ben' gebleken! Door het kruis heeft Hij de fundamenten voor het eeuwige feest gelegd. Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden. Door het bloed van zijn Zoon heeft Hij ons vrijgemaakt. Dus zijn we vrij! We zullen niet wankelen ook al wankelt de aarde.

Is dit gebod dan niet geweldig? God heeft ons eerst tot vrijheid en blijheid geroepen. Zo zegt Hij: Gij zult mijn naam niet ijdel gebruiken. Als je dat goed op je laat inwerken dan is dit toch om van te zingen zoals de Bijbel er van zingt: De naam van de HERE is ons een toevluchtsoord, een sterke toren. De rechtvaardige zal daarheen lopen en in een hoog vertrek gesteld worden. Want zijn naam is ons nabij!

Hoe is dat ook niet gebleken na Pinksteren. Telkens was er afval. Maar Hij hield zijn volk vast. Ook door reformaties heen heeft Hij zijn kerk weer in de vrijheid gezet: 1517, 1834, 1886, 1944, 1969 en ik mag er als preeklezer bijzetten 2003.

Als je dat op een rijtje zet, is het dan geen wonder dat we nog altijd zijn wie en wat we zijn? Na ruim 20 eeuwen van kerkgeschiedenis mogen we nog gereformeerde christenen zijn, die ons in alles aan de Bijbel willen houden.

De kracht van de valse profetie grijpt om zich heen vandaag. Het ongeloof wordt sterker. En het geloof wordt schaars. Toch mogen wij zondag aan zondag hier onder een Schriftgetrouwe prediking zitten. Zo mag ik dat toch zeggen, broeders en zusters, jongelui. Zonder op onszelf te wijzen. Want daarvoor is er ook bij ons heel veel tekort. We kunnen echt niet roemen in onszelf. Alleen in de HERE.

Op de manier van de Dordtse Leerregels (Hfdst. V § 14): "Het heeft God behaagd zijn genadewerk aan ons te beginnen door de prediking van het evangelie.

Evenzo wil Hij het in stand houden, voortzetten en voltooien door het horen, lezen en overdenken van het evangelie, door aansporingen, dreigementen, beloften en ook door het gebruik van de heilige sacramenten, zoals wij vanmiddag weer het Heilig Avondmaal mogen vieren."

Ook deze zondag spreekt groot van het werk van God. Zijn naam is tot onze vreugd nabij. Zoals Hij al de eeuwen sinds Pinksteren zijn kerk nabij was. Dat is onze roem. Hij is onze roem. Hij, de Actieve, die voor ons klaar staat, Hij zal zijn verbond met ons in eeuwigheid bewaren.

Maar dat legt meteen verplichtingen op. Daarom moeten we vanmorgen niet naar de mensen van de wereld kijken.

Verschrikkelijk zoals zij kunnen vloeken!

Dat is waar. Er wordt in de wereld veel gevloekt. Vooral ook in de Nederlandse wereld. Die is berucht om haar vloeken. En het kan blijkbaar niet zo grof gebeuren dat de rechter er nog iets aan doet. Maar de HERE spreekt hier eerst tot ons!

In onuitsprekelijke genade wil Hij nog altijd zijn naam nabij doen zijn. Zondag aan zondag komt Hij door zijn heilige Geest zijn geboden inschrijven in onze harten. Hij blijft zich verbinden aan ons. Zoals Hij zich aan ons verbond bij onze doop.

We mogen allemaal zijn: Kinderen van de HERE. Van groot tot klein. Ook de kleinste kinderen hier in de kerk. Hoe jullie ook mogen heten: Jan de Wit of Tineke de Vries. Bij je doop heb je een nog veel mooiere naam gekregen: Kind van de HERE!

Gods naam gaat met ons het leven door. Hetzij we leven, hetzij we sterven, we zijn van de HERE! Zijn naam staat op onze voorhoofden geschreven.

En dan zegt Hij hier: Mijn kinderen, houdt die naam nu hoog. Je mag wandelen in mijn licht. Laat dat licht zo schijnen voor de mensen dat ze je goede werken zien en Mijn naam verheerlijken.

2. Dat is het tweede: Het derde gebod spreekt van verbondsverwachting.

Want dat vraagt Vader hier. Dat we zo wandelen voor zijn aangezicht. Dat is meer dan dat we niet zelf vloeken en ook niet laten vloeken. Vaak beperken we dit gebod tot dat vloeken. Het is dan een anti-vloekgebod.

En ook in dat opzicht heeft het ons al veel te zeggen. Ook onder ons wordt er nog gevloekt. Soms knetterend. Of met bastaardvloeken – een paar lettertjes minder grof –.

En nog meer met onschuldig lijkende knopen. Of met een Engels woord.

Wat zijn we nog ver verwijderd van wat de Here Jezus zegt in Mat. 6: Laat het 'ja' dat u zegt ja' zijn en het 'nee' 'nee'!

Ik denk ook aan de media van radio en TV. Met name als het om Nederlandse producties gaat. Nederland is berucht om zijn vloeken, zei ik. Dat merk je vooral bij die producties.

Bent u dan echt de baas over de knop, broeders en zusters? Jullie, jongelui? Of laat u het maar gaan? En laat u dus toe wat u niet toelaat bij uw eigen naam: dat Vaders naam onteerd wordt en misbruikt en door het slijk gehaald? Nota bene, die geweldige naam waardoor u verlost bent! En die nog altijd tot uw vreugd u nabij wil zijn.

Kunt u dan die lasteringen horen zonder dat de tranen u in de ogen springen? Ja, kunt u het überhaupt horen terwijl het Vader zo'n verdriet doet? En ook Hem vertoort?

Maar dan begrijpt u meteen dat vloeken meer is dan alleen een tongzonde. We kunnen ook met ons leven vloeken. Als dat strijdt met de naam die we dragen. Als we bv. rustig doen wat de wereld doet. Ik denk aan wat we lezen in Efeziërs 4 dat we niet mogen wandelen zoals de heidenen wandelen. Maar: Gij, geheel anders. We hebben daar vaak nogal moeite mee. Geheel anders? Dat is toch niet om te doen? Dat zeggen we dan: Dat is niet om te doen. Je kunt niet van die 'apartelingen' zijn.

Maar we zijn dat wel! Apart gezet door de doop. Toen werden we in de christelijke kerk ingelijfd en van de kinderen van de ongelovigen onderscheiden, zegt antw. 74. Kinderen van de HERE mogen we zijn. Dat heeft alles met ons leven te maken. Gij, geheel anders. Dat is precies wat de HERE vraagt in dit derde gebod.

Neemt maar dat "ijdel". Dat is niet: Per ongeluk. IJdel heeft in de Bijbel een positieve betekenis. Het is: Het verkeerde, het slechte, het boze. Het tegenovergestelde van het goede, het levende. En dus van de naam HERE. Want HERE is: Ik heb je verlost. Van de dood voor het leven. Denkt ook maar aan Efeziërs 2: "Ook hoewel u dood was door de overtredingen en zonden, heeft Hij u levend gemaakt met Christus."

Wie Gods naam ijdel gebruikt legt een verbinding tussen Hem en dat boze. Tussen God en de zonde. Tussen leven en dood. Tussen hemel en hel. Dat wordt hier verboden. Voor heel het leven. Wat u ook zegt of doet, het moet Gods verlossing in de Here Jezus laten zien. U moet tonen dat u dood was, maar nu leeft. Een nieuwe schepping. Het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen.

Zeg dus nooit: Geheel anders? Dat kan toch niet? Als u gelooft dan kan het. Het kan zelfs niet anders. Want dan heeft God door zijn Geest u veranderd. Dat moet bij u te zien komen. Als dat niet zo is, als u wel: Here, Here roept, en de naam 'christelijk' gebruikt, of 'gereformeerd', maar u leeft als de wereld, dan misbruikt u de naam van God. En het is de vraag of u gelooft.

Daarom is dit gebod zo actueel. Veel wordt er als christelijk gepresenteerd zonder dat het de Geest van de Here Jezus ademt. Ik denk aan de 'Theologie van de Revolutie' die

desnoods in de weg van geweld de vrede op aarde wil brengen. In de naam van Jezus. Maar ze negeert wat Hij zegt dat wie het zwaard nemen door het zwaard vergaan.

Ik denk aan een CDA dat in veel opzichten door die theologie beheerst wordt. Met gedachtegoed ontleend aan het Marxisme. Er is alleen een christelijk sausje over heen gegoten.

Christelijk leven, broeders en zusters, jongens en meisjes, is niet: onder een laagje vernis voor je eigen idealen vechten. Christelijk is: Je laten leiden door de Geest van Christus in onderworpenheid aan het Woord van Christus. Ontbreekt dat, het christen-zijn is een vlag op een modderschuit. Straks blaast God er over. In zijn toorn.

Als u iets christelijk wilt noemen dan moet het uit Christus zijn en door zijn Geest en Woord. Uw gezin is niet christelijk als u thuis een Bijbel hebt, waar u uit leest. Maar als in heel uw leven en bij uw opvoeding de Here Jezus centraal staat. Dan gaat de TV-knop heel wat keertjes om.

En een school is niet christelijk als ze in de verte iets aan de Bijbel doet, maar als het hoofddoel van haar onderwijs is: de kinderen er voor klaar maken dat ze straks profeten en profetessen van Christus kunnen zijn.

Als in de statuten van een partij of bond iets over de Bijbel staat of over christelijke inspiratie, dan zijn ze echt niet christelijk geworden. Christelijk zijn ze wanneer ze de banier oprichten van Koning Christus die alle macht heeft in hemel en op aarde. Zo niet, dan zegt Hij: Noem alsjeblieft mijn naam niet. Daar walg Ik van.

Dat heeft ook met onze belijdenisgeschriften te maken. Dat zijn niet een paar historische documenten die op een bepaald moment uit de lucht kwamen vallen. Gaat u hun ontstaansgeschiedenis na, u ziet hoe ze op de meest kritische momenten werden opgesteld tot bewaring van de kerk. Dat is het werk geweest van de heilige Geest die de kerk weer in de waarheid wilde leiden. Hij heeft door die geschriften ons samengevoegd en verenigd door de kracht van het geloof.

Zo zeggen we dat in art 1 van de NGB. Wij geloven allen met het hart en belijden met de mond. We doen dat samen. Want we zijn één lichaam door één Geest, zoals we ook samen geroepen zijn in de éne hoop van onze roeping. In die geschriften zijn we samen één binnen het ene lichaam van de ene Here door zijn heilige Geest.

En dan gaan we zo samen naar de wereld toe. Je kunt echt op de maandag niet zeggen: Ziezo, nu leggen we die formulieren weer voor een week in de kast en gaan we ieder onze eigen gang. De één in deze partij, de ander in die. De één naar deze school en de ander naar die. De één deze bond en de ander die.

Dat zijn geen vrijblijvende dingen. Ze hebben alles met ons christen-zijn te maken. Christen ben je niet alleen op de zondag. Gij geheel anders, zegt de Schrift. Dan kun je die formulieren niet een paar dagen op zij leggen. Ze zijn iets voor iedere dag. Want ze zijn geschenken van Christus door zijn heilige Geest. Hem eren is: staan voor die geschenken. Daarvoor uitkomen op alle levensterreinen. Dat zijn we aan de Geest verplicht!

Houd dat vast. En vervult zo samen uw roeping. Dan zal Hij ook verder u bewaren. Maar niet als u - met de beste bedoelingen misschien - het op uw eigen manier wilt doen. Ons goed kan Hem niet behagen. Als we dan toch nog behouden worden dan is het als door vuur heen!

3. Dat is het derde: Dit derde gebod spreekt ons van verbondsdreiging.

Want nu is er nog het slot: Want de HERE zal niet onschuldig houden wie zijn naam ijdel gebruikt."

'Niet onschuldig'. Dat is een dubbele ontkenning die betekent: Heel erg schuldig. De HERE verdraagt het niet als ik met opzet of uit eigenzinnigheid met de eer van zijn naam een loopje neem. Hij is zo gebrand op die eer, dat Hij onder het Oude Testament op de lastering van zijn naam zelfs de doodstraf heeft gezet.

Vandaag is die straf vervallen. Maar denk niet dat het nu dus wel meevalt. We leven in de bedeling van de heilige Geest. Dat is de bedeling waarvan Jeremia al profeteerde, dat God door die Geest de wet zou inschrijven in onze harten. Wie zondigt verzet zich tegen die Geest. En dan zondig je niet goedkoop. Je kunt dan, als je niet oppast, zelfs komen

tot de zonde waarvan de Here Jezus zegt dat er geen vergeving voor is, noch in deze, noch in de toekomstige eeuw.

Mensen, wat leef je zo onder hoogspanning! Haast om bang van te worden. Maar vergeet niet dat God in de Here Jezus Zelf een nieuw begin heeft gemaakt. Hij werd om onze zonden zelfs doorboord. Door zijn striemen is ons genezing geworden.

Dat heeft Hem veel gekost. Hij heeft het uitgeschreeuwd: Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten? De Joden hebben op die klacht het antwoord gegeven: Hij moet gekruisigd worden, want Hij heeft God gelasterd.

Zo stierf Hij: Als godslasteraar. Hij heeft de oeroude paradijszonde op zijn schouders geladen. En Vader heeft aan Hem voor ons de dreiging vervuld. Zo zijn wij van die zonde vrij geraakt. En daarom werkelijk vrij. 't Is echt: Vrede op aarde voor de mensen van het welbehagen.

Maar daarom ook: Nu niet meer wandelen als de heidenen maar geheel anders: als nieuw geboren kinderen van God die Hij Zich heeft gekocht door Christus' bloed en Zich heiligt door Christus' Geest.. Als u daaruit leeft door het geloof dan hoeft de dreiging u niet te verschrikken. Want die is afgewenteld. Uw en jullie leven kan weer een feestleven zijn. Want Gods naam is tot uw vreugd nabij. U zult niet wankelen. Hij bewaart u voor het bruiloftsfeest!

Amen.